

**هەر له‌بەر ئه‌وه‌ی
خه‌لکی شار نیین
شته‌کانیان به
دوقات گرانتر پی
ده‌فرۆش‌گریت و
مامه‌له‌کانیان
رایینا کریت**

● هه‌ردوو کمان پیکه‌وه له‌گه‌ڵ پیاویکی
جامانه به‌سه‌ری په‌نجا ساڵه‌دا، له‌یه‌کیک
له‌فهرمانگه‌کانی شاری سلیمانیدا بو
جیبه‌جیکردن و ته‌واو کردنی کاریکی یاسایی
بۆماوه‌ی زیاد له‌سه‌عاتیک له‌به‌رده‌م ژووری
ئهو فهرمانبه‌ره‌دا وه‌ستاین که ئیشه‌که‌مانی
که‌وتبووه لا، هه‌ر پانتۆڵ له‌په‌چ بوو خۆی
ده‌کرد به‌ژووردا و ئیشه‌که‌ی بۆ ته‌واوده‌کراو
ده‌ڕۆیشت، بۆیه‌ پیاوه‌ پیره‌که‌ تووره‌ بوو،
جامانه‌که‌ی له‌سه‌ری داکه‌ند و به‌توندی دای
به‌سه‌رمیزی فهرمانبه‌ره‌که‌داو تفيکی کرده
جامانه‌که‌ و وتی "من سی ساڵه‌ باجی تو ده‌ده‌م"
له‌گه‌ڵ گپه‌رانه‌وه‌ی ئه‌م چیرۆکه‌دا (ئه‌ه‌ده
کریم)ی ته‌مه‌ن 40 ساڵی لادی نشین برۆی
ته‌واوی به‌وه‌هه‌یه‌ که له‌ بازار و فهرمانگه‌ و
شوینه‌گه‌شتیه‌کاندا جیاوازی ته‌واوده‌کریت
له‌نیوان ئه‌وانه‌دا که جلوبه‌رگی کوردیان

شار لادی ده‌خه‌له‌تینیت

رپۆرتی سالار مه‌حمود
فۆتۆ : سه‌روهر عه‌بدوڵلا

له بهر دایه و به قسه و سیمایاندا که سیکی عه شایه رن یان خه لکی دهره وهی شارن، له گه ل که سیکی پانتۆل له بپن و به جلویه رگ شاریدا. ئەحمەد کهریم ده لیت " هه میشه شار لادی خه له تاندوه " ئەو که سانه ی که له گونده کان و دهره وهی شاری سلیمانیه وه رووده که نه ئەم شاره بۆ دابینکردنی پێداویستیه کانیا ن له بازار و جییه جیکردنی کاروباره کانیا ن له فهرانگه کاندا، هه میشه گلله یی و گازنده ی ئەوه ده که ن که هوا له بازاردا ئیستغالل ده کړین و شتیان به گران پیده فرۆشیت و له فهرانگه کانیشدا پهراویز ده خرین و تا پانتۆل له بپن وه ستایب حساب بۆ ئەمانی عه شایه ر نا کړت.

مامۆستا عوسمان ئەحمەد که خه لکی یه کتیک له گونده کانی بناری شاره زووره ده لیت " به دلنیا یه وه ئەم دیارده یه هه یه و زۆریشه، من نمونه ی زیندووشم لایه، دوکاندار و فرۆشیاره کانی سلیمانی به هوی شیوازی قسه کردن و جلویه رگه وه ئەو که سانه ده ناسنه وه هه ولئ ئیستغالل کردنیا ن ده دن و پێداویستیه کانیا ن به گران پێ ده فرۆشن " مامۆستا عوسمان پێوا یه حالته که بووته دیارده و هۆکاره که شی بۆ ئەوه ده گێرته وه کهوا خه لکی دهره وهی شارپینان عه یه یان له پروویان نایهت موعامه له بکه ن و به پروای ئەویش حالته که به زۆری لای جلویه رگ فرۆشه کان و پێلاو فرۆشه کان به دیده کړت، دلشاد که پێلاو فرۆشه له بازار ی ده بۆ که له گه ل قسه کانی مامۆستا عوسماندا هاوړایه و ته ئکید له سه ر بوونی دیارده که ده کاته وه ده لیت " دیارده که هه یه و زۆریشه، زۆر یک له دووکانداره کان گه ریزانن جلویه رگه که ت راقی نیه و له خه لکی دهره وهی شارده چی، ئەوا مامه له یه کی زۆر جیاوازت له گه ل ده که ن و زۆر به نرخیکی زیاتر شت پیده فرۆشن، به تایبهت ئەمه له بابته تی گه نجاندا زۆر به دیده کړت " دلشاد به پێچه وانیه مامۆستا عوسمانه وه رای وایه که خه لکی دهره وهی شار موعامه له زۆر ده که ن و هه ندیک جار ی

فرۆشیاره کان له باجی ئەوه دا نرخیکی زۆریان پیده لێن و به گران شتیان پیده فرۆشن، له لایه کی دیکه شه وه ئەم دووکانداره ی بازار ی ده بۆ که نامازه به بیویژدانی هه ندیک فرۆشیار ی ده کات له م بابه ته دا، جهلال و یاسین له شه قامی مه وله وه ی و له به رده م دوکانی پۆشاک فرۆشه کاندا ده هاتن و ده چوون و نیگایان له جلویه رگه هه لئاسراوه کان ده کرد، ئەوان که یه کی شهروالکی کوردیا ن له به ردا بوو، به گوته ی خۆیان له گه رمیانه وه هاتبوون و ده یان ویست قۆنده ره و کراس بکړن، جهلال وتی " له م سه ری دووکانه کانه بو ئەوه سه ر رۆشیتن له پروویان نه هات بچینه دوکانیک و سه وای کراسیک بکه ین، ده شزایم بچه مه هه ر دووکانیکه وه مه عامه له ی هه رشتیک بکه ین نرخ ی زیاتر مان پیده لێن له به رته وهی شهروالمان له پیدایه ".

" بچه مه هه ر دووکانیکه وه سه وای هه رشتیک بکه م ده بیست له سه دا سه د بیکرم، چونکه هه رگیز له پرووم نایهت موعامه له ی شتیک بکه م و نه یکرم، له لایه کی دیکه شه وه دووکانداره کان به زمانی لوس ناچارت ده که ن و ئەو شته ی که سه وات کردوه ده یده ن به سه رتا به تایبهت گه ریزانن خه لکی دهره وهی شاریت " ئەمه ش قسه ی (یاسین) ی هاوړپێ جهلال بوو.

ره فیق توفیق خاوه نی پێشانگای نالی له بازار ی ده بۆ که هاوکات له گه ل ئەوه ی که پروای به بوونی دیارده که هه یه نامازه ش به وه ده کات که ویژدان و میزاجی دوکاندار ده وری هه یه و ده لیت " هه ندیک دوکاندار فرسه ت دین و هه ل ده قۆزنه وه ئیستغاللی موشته ری ده که ن زۆر جار دووکاندار نرخیکی زۆر به موشته ری ده لیت و پاشان شتیک پاره ی ده داته وه و پێی ده لیت " ئەوه خاترم گرتی " له کاتیکدا که خه له تاندوشیه تی و به گران شته که ی پێفرۆشته وه "

خاوه نی پێشانگای نالی ئەوه ش پشت راست ده کاته وه که دووکاندار ی و اهه یه به زۆر شت به سه ر موشته ریدا ده دات و شته که ی لاشیرین

ده کات، ئەم دوکانداره ده لیت " دوکاندار ده زانم گه ربۆ سوالیش بچیه دوکانه که ی مه تریک قوماشت به سه ردا ده دات " گه رپاوان و کورانی دهره وهی شار له لایه ن فرۆشیاره کانی شاره وه ئیستغالل بکړین و بیان خه له تین و به گران شتیان پێفرۆشن ئەوا ژنانی دهره وهی شار و لادیکان باشتر و ئاسانت رده بنه نیچیر و پاروه که ی ئەمان چه ورتر ده بیست، میمه که خه جی له ناو یه کتیک له و پاسانه دا که له شاره وه به ره و گونده که ی خۆیان ده گه رپاوه قسه ی بۆ چه ند ژنیکی تر ده کرد، چرایه کی نیشانی ژنه کانی تر دا و وتی " ئەم چرایم له دوکانیکدا به (9) هه زاردینار کړی، دووسه دووکان له ولاره سه وام کردو وتی: به (6) هه زاره " ئەو که ده ستیک جلی کوردی و جوتیک پێلاوی ره شی لاستیک له پیدابوو پارچه یه ک په رۆی ره شی له نیوجاوانی پێچابوو، به رده وامبوو له قسه کانی و ده یگوت " ئەو دوکاندارانه ی شار ئیمه به جوله که ده زانن واروومان ده که نه وه، به ئاره زووی خۆیان شتمان پێ ده فرۆشن کاتیک به روو بوومه کانیشمان ده یه ن بۆ شار به نرخیکی هه رزان لیمان ده کړن و دیا ن ده ستمان ده بړن " یه کیک دی له ژنه کانی نیوپاسه که وتی " له و شاری سلیمانیه بچیه هه ر جیکه یه ک و بزانی خه لکی لادی یان دهره وهی شاریت ئەوا زۆر به سوک سه یرت ده که ن و واده زانن تۆ خه لکی ئەم ولاته نیت، له بازاردا شت به گران پێ ده فرۆشن و شتی عادی و ناهه لت به نرخ ی شتی ئەه سل و باش پیده فرۆشن " به پروای توێژه ریکی کۆمه لایه تی ئەم حالته په یوه ندی به کلتوری کۆمه لگه وه هه یه که له هه موو جیکه و ئاسته کاندا ته نها مامه له له گه ل رووخساری شته کاندا ده کات و گرنگی به چه وه رنادات، هه ربۆیه لای ئیمه کی جله کانی راقی ونوی بوو ئەوه کوری چاکه و ده بیست مامه له ی تایبه تی له گه لدا بکړت، ئەمه ش دابه زبوه ته نیو دوکانداره کان و فهرانگه کان و له هه ر دوو جیکه که دا مامه له یه کی خراپ له گه ل که سانی عه شایه ر و دهره وهی شاردا ده کړت.